

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

242254

社会效益ทางสังคมที่影晌ต่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในผู้หญิง

ของชุมชนท้องถิ่นในเขตพื้นที่เชิงภูมิศาสตร์ จังหวัดกาฬสินธุ์

SOCIAL SUPPORT AFFECTING CERVICAL CANCER SCREENING

SERVICE ON WOMEN IN UMMAO SUBDISTRICT

TANGTALAD DISTRICT KALASIN PROVINCE.

นิตยา ใจดี

รายงานฉบับรวมที่นำเสนอที่ประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓

จังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

แรงสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปาก

มดลูกของสตรีในเขตตำบลอุ่มเม่ อำเภอ Yangtalad จังหวัดกาฬสินธุ์

SOCIAL SUPPORT AFFECTING CERVICAL CANCER SCREENING

SERVICE ON WOMEN IN UMMAO SUBDISTRICT

YANTALAD DISTRICT KALASIN PROVINCE.

ประภัสสร ใจศิริ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาขาวิชานสุขศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสาขาวิชานสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์ของ ประภัสสร ใจศิริ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

90-2000

. อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.นิภา มหาเรชพงศ์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

26-2

. ประชานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.นิภา มหารัชพงศ์)

..... กรรมก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณบณธรรม กิจปีร์คำบริสทธี)

..... กรรมการ
(ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ ดร. วราลี รอดจิราภรณ์)

คณะสารานุศาสนศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสารานุศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสารานุศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีคณะสารสนเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วนิช ตันวัฒนกุล)
วันที่...1....เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2553

ประกาศคุณภาพการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.นิภา มหาราชพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และอาจใช้ด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนายแพทย์ชาญชัย จันทร์วรชัยกุล นายแพทย์ 9 (ผู้อำนวยการโรงพยาบาล บางคล้าด) ดร.สม นาสอ้าน หัวหน้ากลุ่มงานบุคลาศาสตร์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ และดร.ธีรพัฒน์ สุทธิประภา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้ช่วยตรวจสอบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่อ่านความสะવากและให้กำลังใจในการศึกษาด้วยค่ะ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง บุตร และสามี ที่ให้โอกาสได้รับการศึกษา ให้ทุนในการศึกษา ให้กำลังใจ และส่งเสริมให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยค่ะ

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณกตัญญูกตเวทิตาเด่น บุพการี บุรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบทุกวันนี้

ประภัสสร ใจศิริ

ตุลาคม 2553

52920864 : ส.ม. (สาขาวรรณสุขศาสตร์)

242254

คำสำคัญ : แรงสนับสนุนทางสังคม/ การคัดกรองมะเร็งปากมดลูก/ มะเร็งปากมดลูก

ประภัสสร ใจศิริ : แรงสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีในเขตตำบลอุ่มเม่า อำเภอယางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (SOCIAL SUPPORT AFFECTING CERVICAL CANCER SCREENING SERVICE ON WOMEN IN UMMAO SUBDISTRICT, YANTALAD DISTRICT, KALASIN PROVINCE.)

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ : นิภา มหาราชพงษ์, Ph.D., 66 หน้า ปี พ.ศ. 2553

การศึกษารังนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีในเขตตำบลอุ่มเม่า อำเภอယางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 320 คน เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา แบบการศึกษา ณ จุดเวลาหนึ่ง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หากค่าความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ที่ประกอบด้วย อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส อายุเมื่อเริ่มแต่งงานและจำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ในด้านแรงสนับสนุนทางสังคมพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ที่ประกอบด้วย อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส อายุเมื่อเริ่มแต่งงานและจำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงสนับสนุนทางสังคม แต่ประวัติการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับแรงสนับสนุนทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ความสัมพันธ์แรงสนับสนุนทางสังคมกับการรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก พบร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของ การเงินและแรงงาน และ ด้านการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

การศึกษารังนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการส่งเสริมการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่สถานีอนามัย เพื่อนำไปสู่การลดอัตราการป่วยมะเร็งปากมดลูกในพื้นที่ ต่อไป

242254

52920864 : M.P.H. (PUBLIC HEALTH)

KEYWORDS : SOCIAL SUPPORT/ CERVICAL SCREENING SERVICE/ CERVICAL CANCER

PRAPASSORN JAISIRI : SOCIAL SUPPORT AFFECTING CERVICAL CANCER SCREENING SERVICE ON WOMEN IN UMMAO SUBDISTRICT, YANGTALAD DISTRICT, KALASIN PROVINCE. ADVISOR : NIPA MAHARACHPONG, PH.D., 66 P. 2010.

This study was descriptive study cross-sectional research which aimed to investigate the effect of social support on the use of cervical cancer screening services. Three hundred and twenty women in Ummao Sub-district, Yangtalad District, Kalasin Province were interviewed by using constructed questionnaire which comprised personal information, social support and the history of using cervical cancer screening services. The reliability of questionnaire was 0.83. Statistical analyses were performed frequency, percentage, means and standard deviation and chi-square test.

The results show that there were no significant differences in of the use of cervical cancer screening service of women in different age groups, education level, occupational, income, marital status, age at married, number of pregnancy, but the history of sexual transmitted disease was significantly correlated at the level of $p < 0.05$. Then, there were no significance of the social support among women in different age groups, education level, occupational, income, marital status, age at married and number of pregnancies. But there was significant different in social support between with and without history of sexual transmitted disease at the level of $p < 0.05$. Furthermore, the use of cervical cancer screening service was associated with social support. Particularly, emotional support, appraisal support, information support and instrumental support were associated the use of cervical cancer screening service, at level of $p < 0.05$.

The finding of this study can be used as basic information on the promotion the use of cervical cancer screening services in this health center, which may lead to decrease the burden of cervical cancer.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
สารบัญ.....	๙
สารบัญตาราง	๙
สารบัญภาพ	๑๖
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญปัจจุบัน	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
สมมติฐานของการศึกษา	3
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
สถานการณ์เกี่ยวกับโรมะเริงปากมดลูกและการตรวจคัดกรอง	8
ความรู้เรื่องโรมะเริงปากมดลูก.....	10
การตรวจคัดกรองมะเริงปากมดลูก.....	15
แรงสนับสนุนทางสังคม	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 วิธีการดำเนินการศึกษา	
รูปแบบการศึกษา.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
	การวิเคราะห์ข้อมูล	31
	การพิทักษ์สิทธิ์ตัวอย่าง	31
4 ผลการศึกษา		
	ข้อมูลทั่วไป.....	33
	การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม	37
	การเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก.....	43
	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเข้ารับบริการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูก	44
	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับแรงสนับสนุนทางสังคม	46
	ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการเข้ารับบริการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูก	48
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ		
	สรุปผลการศึกษา.....	50
	อภิปรายผล	53
	ข้อเสนอแนะ.....	55
	บรรณานุกรม	58
	ภาคผนวก	60
	แบบสัมภาษณ์	61
	ประวัติย่อของผู้ศึกษา	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนสตรี และจำนวนสตรีตัวอย่างจำแนกรายหมู่ป้าน	27
2 การกำหนดจำนวนระบบของสตรีจำแนกรายหมู่บ้าน.....	28
3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของสตรี	34
4 จำนวนและร้อยละของสตรีจำแนกตามอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	36
5 จำนวนและร้อยละของสตรีจำแนกตามรวมอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	37
6 จำนวนและร้อยละของสตรีได้เร่งสนับสนุนทางสังคมในด้านอารมณ์.....	37
7 จำนวนและร้อยละของสตรีได้เร่งสนับสนุนทางสังคมในด้านข้อมูลข่าวสาร	38
8 จำนวนและร้อยละของสตรีได้เร่งสนับสนุนทางสังคมในด้านวัตถุสิ่งของ การเงิน และแรงงาน	40
9 จำนวนและร้อยละของสตรีได้เร่งสนับสนุนทางสังคมในด้านการประเมินผล.....	41
10 จำนวนและร้อยละระดับแรงสนับสนุนทางสังคมของสตรีจำแนกรายด้าน	42
11 จำนวนและร้อยละของสตรีจำแนกตามการเข้ารับการตรวจและสถานที่ตรวจ ปากมดลูก.....	43
12 จำนวนและร้อยละของสตรีจำแนกตามสาเหตุที่ไม่ไปตรวจมะเร็งปากมดลูก	44
13 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก.....	44
14 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับแรงสนับสนุนทางสังคม	46
15 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก....	49

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4